

ΣΤΙΣ 25 Αυγούστου 1995 ο Κ. Σημίτης καλεί στο υπουργείο Βιομηχανίας μια ομάδα βουλευτών σε μια σύσκεψη που έμελλε να είναι η τελευταία που έκανε στη ζωή του ως υπουργός. Στις 10 Σεπτεμβρίου θα ξεσπάσει η μεγάλη κρίση. Την προηγούμενη ο Α. Παπανδρέου εκφωνεί την επίσημη ομιλία του προς τη ΔΕΘ και ο Κ. Σημίτης τον ακούει και καννίζει συνέχεια. Όταν βγαίνει στον διάδρομο δεν τον πλησιάζει κανένας, εκτός από τον διοικητή του ΟΑΕ Τ. Κεραμύλογλου. Ο Πρωθυπουργός πάντως δεν αφήνει τον παραμικρό υπαινιγμό εναντίον του και ο υπουργός Βιομηχανίας αναχωρεί ήσυχος για την Αθήνα. Την επομένη στην καθιερωμένη συνέντευξη Τύπου της Θεσσαλονίκης ο Α. Παπανδρέου δείχνει να βρίσκεται σε πολύ καλή κατάσταση και απαντά σε ερωτήσεις με άνεση. Βεβαιώνει ότι «ο ίδιος κυβερνά και όχι η σύζυγός του». Για τον Θ. Πάγκαλο – που ήδη έχει αποχωρήσει από την ΚΕ – λέει «ας κάνει ότι τον φωτίζει ο Θεός». Και όταν ερωτάται αν είναι ικανοποιημένος με τους χειρισμούς του υπουργού Βιομηχανίας στην υπόθεση των ναυπηγείων, θα τον αποδοκιμάσει ευθέως.

«Οχι, δεν είμαι». Είναι μεσημέρι και ο Κ. Σημίτης παρακολουθεί τη συνέντευξη από την τηλεόραση στο σαλόνι του, στην οδό Αναγνωστοπούλου. Αναχωρεί εσπευσμένα για το εξοχικό του στους Αγίους Θεοδώρους και δεν μιλάει σε κανέναν. Η σύζυγός του σηκώνει το τηλέφωνο και προειδοποιεί ότι «μόνο αν πρόκειται για έοχλη ανάγκη θα τον φωνάξει». Όσοι τηλεφωνούν καταλαβαίνουν ότι γράφει την παρατήρησή του. Αργά το βράδυ οι πιο στενοί συνεργάτες του καταφέρνουν να επικοινωνήσουν μαζί του.

«Θα σας ειδοποιήσω» απαντά σε όλους χωρίς να δίνει λεπτομέρειες.

Η τελευταία σύσκεψη

Τη Δευτέρα 11 Σεπτεμβρίου 1995 συγκαλεί στο υπουργείο Βιομηχανίας την τελευταία σύσκεψη των επιτελών του ως υπουργός. Είναι εκεί οι Α. Μαντέλης, Θ. Τσουκάτος, Ν. Χριστοδουλάκης, Αντ. Αγγελίδης, Άννα Διαμαντοπούλου, Ρ. Σπυρόπουλος, Ν. Θέμελης. Όλοι συμφωνούν:

«Παραίτηση! Είναι ευκαιρία και δεν πρέπει να τη χάσουμε».

Ο Κ. Σημίτης παίρνει τον λόγο τελευταίος και χωρίς δραματικούς τόνους ανοίγει τα χαρτιά του. «Γίνεται μια προσπάθεια εδώ και καιρό να δημιουργηθεί ένα αρνητικό κλίμα γύρω από μένα. Ο στόχος είναι να τσαλακωθεί. Το θέμα δεν θα σταματήσει εδώ, θα υπάρξει και συνέχεια. Ο Ανδρέας Παπανδρέου χτες ενίσχυσε αυτό το κλίμα. Είναι προφανές ότι δεν μπορεί να επιβιώσω ως μέλος της κυβέρνησης, η οποία άλλωστε φθείρεται ραγδαία. Ισως η επιδίωξη είναι ένας ανασημασιώδης που θα με άφησε απεύχ, ως απόρροια αυτού του κλίματος που καλλιεργείται συστηματικά σε βάρος μου. Είναι η στιγμή να υποβάλω την παραίτησή μου». Ο Ν. Θέμελης, ο Ρ. Σπυρόπουλος και η Άννα Διαμαντοπούλου διερωτώνται αν είναι σκόπιμο να παρατηθεί και από το ΕΓ. Είναι ανένδοτος.

«Δεν μπορώ πλέον να παίζω κανένα ρόλο σε αυτό το όργανο. Θα ήθελο με την παραίτησή μου και από το ΕΓ να δώσω ένα σαφές σήμα».

Η γιάφκα της οδού Ακαδημίας

Ο κύβος είχε ήδη ριφθεί όταν μπήκε στην αίθουσα ο Θ. Τσουκάτος και ανακοίνωσε ότι «έκανε πάνω από 100 τηλεφωνήματα στην επαρχία και το κλίμα είναι σαφώς υπέρ της παραίτησης». Η σύσκεψη τελειώνει και ο Κ. Σημίτης ενημερώνει τη Βάσω Παπανδρέου, τον Θ. Πάγκαλο και τον Π. Αυγερινό. Μετά στέλνει με αγγελιαφόρο την παραίτησή του από την κυβέρνηση στον Α. Λιβάνη και μια επιστολή παραίτησης στο ΕΓ. Το απόγευμα θα συναντήσει 20 βουλευτές και 25 στελέχη και θα τους ενημερώσει για την απόφασή του. Την άλλη μέρα αρχίζει η μετεγκατάσταση του στρατηγείου στην οδό Ακαδημίας. Κατά σύμπτωση ο αδελφός του Σπ. Σημίτης είχε εκκένώσει εκείνες τις ημέρες το γραφείο του στον έκτο όροφο, ακριβώς πάνω από το γραφείο του παρατηρήτονος υπουργού.

Το μυστικό ημερολόγιο του Σημίτη

Του Γ. ΛΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

1993-1996

Τα τρία χρόνια που συγκλόνισαν το ΠαΣοΚ

ΜΕΡΟΣ 4ο

Κ. Σκανδαλίδης

Ο Κ. Σημίτης ζήτησε να τον στηρίξουν και οι εκουγχρονιστές για να εκλεγεί Γραμματέας της ΚΕ

Κ. Γείτονας

Από τους πρώτους των «γεννηματικών» που τάχθηκαν υπέρ του Κ. Σημίτη

Ευ. Βενιζέλος

Οι εκουγχρονιστές τον ήθελαν μαζί τους και ο Κ. Σημίτης τον βολιδοσκοπήσε και' επανάλυσιν

Θ. Τσουκάτος

Η ανάδειξη του Κ. Σημίτη ως επικεφαλής των «τεσσάρων» ήταν και προσωπική δικαίωσή του

Στην τελική ευθεία για τη διαδοχή

Η παραίτηση από το υπουργείο Βιομηχανίας και

η ανοικτή αμφισβήτηση του Ανδρέα Παπανδρέου

γκλωβίζει και κάποιους από τους «τέσσερις» στη νέα σύνθεση. Ηδη έχει δεσμευθεί ότι στην ΚΟ θα συνταχθεί κανονισμός λειτουργίας. Αρχίζουν τα ρήγματα. Όλοι εκτιμούν ότι το κλίμα από την παραίτηση του Κ. Σημίτη είναι θετικό και καρποφόρο. Το κεντρικό επιτελείο συσκέπτεται συνεχώς και σκληραίνει τη θέση του, αποφασίζοντας ένα πλαίσιο τριών κινήσεων: θα πάνε σε ελεγχόμενη αναμέτρηση με το δίλημμα «εκσυγχρονισμός ή παπανδρείσμος;» θα σκληρύνουν την αναμέτρηση τους με τη ΝΔ ώστε να μην κατηγορηθούν ότι συμπλέουν: θα διευρυνθούν όσο γίνεται περισσότερο και θα... περιμύνουν. Ηδη έχει ληφθεί απόφαση να μην ασχοληθούν ιδιαίτερα με το ΕΓ λόγω της μειοψηφίας τους στην ΚΕ, αλλά να ρίξουν το βάρος τους στην ΚΟ. Στις 26 Σεπτεμβρίου συνέρχεται το «οργανωτικό» των βουλευτών, το οποίο αποτελούν οι Α. Μπαλτάς, Α. Αποστολίδης, Ι. Γιαννάκης, Α. Παπαδής, Φρ. Παπαδέλης, Θ. Κολιοπάνος, Γ. Πασχάλης, Ι. Ζαφειρόπουλος, Ευ. Μαλέσιος, Παρ. Φουντάς, Εμμ. Λουκάκης, Στ. Σουμάκης, Β. Λάλος. Συζητούν πολλές ώρες με τον Κ. Σημίτη, Ν. Θέμελη, Α. Μαντέλη και Θ. Τσουκάτο.

Α. Φούρας: από τους πρώτους που τάχθηκαν υπέρ του Κ. Σημίτη

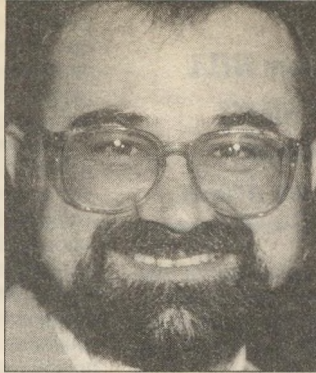
ου που είχε ζητήσει «να συζητήσουμε με τον Α. Παπανδρέου τον ρόλο του στη νέα εποχή». Ο ίδιος έχει επιλέξει να κάνει μια εμφάνιση ισχύος και δεν επιτρέπει αντίλογο παρουσία του. Ο Κ. Σημίτης έχει ετοιμάσει μια ομιλία με την οποία θα ζητήσει να γίνει εκτεταμένη συζήτηση, αλλά δεν θα την κάνει ποτέ γιατί ο Α. Παπανδρέου μετά την ομιλία του έφυγε και δεν επέστρεψε. Προηγούμενος η Βάσω Παπανδρέου διέσχισε την αίθουσα και άφησε μπροστά του ένα σημείωμα γραμμένο στον ενικό:

«Αυτό που είπες με θύγουν και θέλω τον λόγο επί προσωπικού».

Ο Α. Παπανδρέου έριξε μια ματιά, είπε μόνο ένα απεικονικό «μάλιστα» και συνέχισε την ομιλία του, θυμίζοντας μια αντίδραση του Γεωργίου Παπανδρέου στη Βουλή πριν από τη δικτατορία. Όταν, επί του βήματος, τον διέκοψε απειλητικά ένας βουλευτής της ΕΡΕ, ρώτησε σταματώντας την αγρόσυρή του: «Ποιος το είπε αυτό;». Και όταν ο βουλευτής του είπε «εγώ», ο «Γέρος» απάντησε αδιάφορα: «Τότε δεν έχει καμία σημασία».

Οι «τέσσερις» έχουν αποφασίσει να μη θέσουν υποψηφιότητα για το ΕΓ και συζητούν μό-

νο για τη στάση που θα κρατήσουν απέναντι στον Κ. Σκανδαλίδη. Οι περισσότεροι προτείνουν να τον καταψηφίσουν. Ο Κ. Σημίτης δια-

Α. Αποστολίδης: στο «οργανωτικό» των «σημιτικών» βουλευτών

λη διαμορφώνεται ένα περιβάλλον παραεξουσίας». Τους ζητά να κλιμακώσουν τις προνομιές και ιάσονται υπέρ της ενίσχυσής του. Ο Κ. Σκανδαλίδης αναδεικνύεται Γραμματέας με 112 ψήφους. Τον ψήφισαν κάποιοι «εκσυγχρονιστές», ενώ δεν τον ψήφισαν ορισμένοι του κομματικού «μηχανισμού». Στη νέα σύνθεση του ΕΓ οι «εκσυγχρονιστές» δεν είχαν παρά μόνο δύο φίλους: τον Μ. Παπαϊωάννου και τον Στ. Τζουμάκα. Ο Δ. Τσοβόλας κάνει αυτό που όλοι ανέμεναν: βγαίνει από την αίθουσα και δηλώνει ότι αποχωρεί από το ΠαΣοΚ.

Καθώς πλησιάζει η πρώτη... επέτειος από τη συνάντηση των «τεσσάρων», συνεχίζεται το σάρωμα της επαρχίας. Συσκέψεις γίνονται στις 5 Οκτωβρίου με στελέχη από την Πελοπόννησο και στις 13 με συνδικαλιστές από τη ναυτιλία. Στις 19 Οκτωβρίου έγινε η δεύτερη μαζική εμφάνιση συνοδεία βουλευτών στο «Ιντερκοντινένταλ». Χρειάζε-

ται όμως κάτι περισσότερο και κυρίως πρέπει να έρουν τι θα κάνουν τα βασικά στελέχη του ΠαΣοΚ. Από καιρό ο Δ. Παπούλιας εισηγείται επίμονα να υπάρξει άνοιγμα στον Κ. Λαλιώτη, στον Κ. Σκανδαλίδη και στον Α. Κακλαμάνη που εσχάτως κρατούν αποστάσεις από την Εκκλησία. Ο Κ. Σημίτης πείθεται και τους συναντά διαδοχικά, αλλά δεν προκύπτει κάτι ουσιαστικό.

Δεν είμαι άβουλος πρωθυπουργός

Στις 23 Οκτωβρίου οργανώνεται μια σύσκεψη στελεχών του Λεκανοπεδίου. Μετέχουν οι Μ. Ανδριμιαννάκης, Κ. Κουτσαυτάκης, Γ. Αποστολίδης, Ι. Ηγήςιας, Χ. Φλέσσουρας, Γ. Γεωργακόπουλος, Γ. Λυμπερόπουλος, Γ. Κυδωνάκης, Τ. Σκαρτσολιάς, Ντίνα Σκαλβενίτη και μερικοί άλλοι. Ορισμένοι ζητούν έκτακτο συνέδριο και άλλοι πρόφωρε εκλογές. Ο Κ. Σημίτης απορρίπτει και τις δύο προτάσεις. Εξηγεί ότι «υπάρχει πρόβλημα συντονισμού στην κυβέρνηση, ενώ στην Εκ-

κλη διαμορφώνεται ένα περιβάλλον παραεξουσίας». Τους ζητά να κλιμακώσουν τις προνομιές και ιάσονται υπέρ της ενίσχυσής του. Ο Κ. Σημίτης δια-

λη διαμορφώνεται ένα περιβάλλον παραεξουσίας». Τους ζητά να κλιμακώσουν τις προνομιές και ιάσονται υπέρ της ενίσχυσής του. Ο Κ. Σημίτης δια-

— Ποιος είναι ο αρχηγός; Τις επόμενες ημέρες ο Κ. Σημίτης πραγματοποιεί μια περιοδεία στην Ευρώπη. Πίσω συνεχίζονται οι συσκέψεις κατά κλάδο: δήμαρχοι, συνδικαλιστές, κοινοτικά στελέχη. Όταν επιστρέφει έχουν αρχίσει τα γεγονότα της Πάμμου, που επιταχύνουν τις εξελίξεις. Οι «τέσσερις» αποφασίζουν να δώσουν ακόμη ένα περιθώριο τριών - τεσσάρων μηνών και αν δεν αλλάξει κάτι να πάρουν πρωτοβουλίες. Σε αυτή την περίπτωση μία ήταν η πρωτοβουλία: Η ανοικτή αμφισβήτηση!

Εν όψει μιας ενδεχόμενης αναμέτρησης αρχίζει προπαθία για πανελλαδική καταγραφή στελεχών. «Να ξέρουμε πόσους έχουμε»!

Εν όψει μιας ενδεχόμενης αναμέτρησης αρχίζει προπαθία για πανελλαδική καταγραφή στελεχών. «Να ξέρουμε πόσους έχουμε»!

Εν όψει μιας ενδεχόμενης αναμέτρησης αρχίζει προπαθία για πανελλαδική καταγραφή στελεχών. «Να ξέρουμε πόσους έχουμε»!

Τη Δευτέρα 20 Νοεμβρίου 1995 ο Α. Παπανδρέου μπαίνει στο Ωνάσιο. Οι «τέσσερις» συσκέπτονται κατεπειγόντως και αποφασίζουν: «Να μην υπάρξει χάος».

Ο Κ. Σημίτης επικεφαλής

Κάθε πρωί στις 9.30 στην οδό Ακαδημίας ο Κ. Σημίτης συνεδρίαζε με τη βασική επιτελική ομάδα του και σχεδίαζε το πρόγραμμα της ημέρας. Οι δηλώσεις πρέπει να είναι προσεκτικές. «Πρόχειρη η ενόχληση του ΠαΣοΚ» λέει, αλλά αυτό είναι αυτονόητο. Μια ομάδα επεξεργάζεται κινήσεις με όλα τα δυνατά σενάρια. Μοιραία έ- να από αυτά είναι τι θα κάνουν αν πεθάνει ο Α. Παπανδρέου. Η επεξεργασία σε κάθε σενάριο είναι πλήρης. Ως και τις δηλώσεις ετοιμάζονται. Επειδή είναι προφανές ότι οσονούπω ξεκινούν οι συζητήσεις για την εκλογή νέου πρωθυπουργού, αρχίζουν επαφές με συνταγματολόγους. Μια άλλη ομάδα διαμορφώνει τα επιχειρήματα με τα οποία θα υποστηριχθεί η υποψηφιότητα του Κ. Σημίτη για την πρωθυπουργία. «Ποιος μπορεί να νικήσει τον Ερβερ;», «Ποιος έχει στρατηγική για τη χώρα;» είναι τα ερωτήματα που θα προταχθούν. Πικνώνουν και οι επαφές με τους βουλευτές και αποφασίζονται να συναντήσει ο Κ. Σημίτης όλα τα κορυφαία στελέχη. Σε πέντε ημέρες τους είχε όλους, πλην του Α. Λιβάνη.

Πήγε δύο φορές στο Ωνάσιο. Την πρώτη έφυγε από την πόρτα πίσω, επειδή ορισμένοι είχαν αποδοκιμάσει προηγουμένως τη Βάσω Παπανδρέου. Τη δεύτερη φορά μπήκε και βγήκε κανονικά. Ο Θ. Τσουκάτος είχε φροντίσει να υπάρχουν «φιλικές συναντήσεις» στην είσοδο. Σε όλο το διάστημα που ο Α. Παπανδρέου βρισκόταν στην Εντατική, τον ενημέρωνε ο Δ. Κρεμνιστίνος. Αλλά και τα μέσα τουλάχιστον μέλη της ιατρικής ομάδας φρόντιζαν να τον κατατοπίζουν λεπτομερώς. Οι άλλοι μισοί κατατοπίζαν τον Μ. Ερβερ.

Είναι προφανές ότι σύντομα θα κληθεί η ΚΟ του ΠαΣοΚ να υποδείξει νέο πρωθυπουργό και η προσοχή του επιτελείου της οδού Ακαδημίας εστιάζεται πλέον σε αυτό. Στην πρωινή σύσκε-

ψη της οδού Ακαδημίας καλούνται πλέον και βουλευτές. Για τους «τέσσερις» έχει φτάσει η ώρα της αλήθειας. Κάποιος από όλους πρέπει να υποδείξει για την πρωθυπουργία. Ποιος; Μεταξύ 6-20 Δεκεμβρίου 1995 έγιναν αλληλέλληλες συζητήσεις γι' αυτό το θέμα. Η οριστική απόφαση υπήρξε πιο εύκολη από όσο θα μπορούσε να υποθέσει κανείς. Ο Π. Αυγερινός έθεσε το θέμα και έπειτα από μια μικρή εισαγωγή πρότεινε αποφασιστικά:

«Θεωρώ ότι ο Κώστας πρέπει να τεθεί πλέον επικεφαλής. Με αυτόν θα πάμε για την πρωθυπουργία».

Χωρίς περιστροφές ο Θ. Πάγκαλος συμφώνησε ότι «σε αυτή τη φάση προηγείται ο Κώστας». Με κάποια δυσκολία η Βάσω Παπανδρέου απεδέχθη τη συμφωνία: «Ο Σημίτης έχει το προβάδισμα». Το ίδιο βράδυ οι άνθρωποι της προπαθίας και να ταχθούν ανεπιφύλακτα υπέρ του Κ. Σημίτη. Οι «γεννηματικοί» Μ. Παπαϊωάννου, Κ. Γείτονας, Εμμ. Λουκάκης, Κ. Σφυρίου, Α. Παπαδόπουλος, Α. Κανελλόπουλος κ.ά. αρχίζουν συζητήσεις μεταξύ τους για να καθορίσουν την τελική στάση τους. Ορισμένοι ταλαντεύονται και ο Εμμ. Λουκάκης πιέζει: «Όλη η Κρήτη είναι με τον Σημίτη και εμείς ψαχνόμαστε;». Αποφασίζουν να υποστηρίξουν τον Κ. Σημίτη. Πλην του Αθ. Τσουρά και της Ευδοκίας Σερέλη που διαχωρίζουν τη θέση τους.

Η ανάδειξη του επικεφαλής των «τεσσάρων» και συνεπώς ως υποψήφιου πρωθυπουργού είναι κατά κάποιο τρόπο μια «δικαίωση» για τους επιτελείς του και κυρίως για τον Θ. Τσουκάτο, που το πίστευε περισσότερο από κάθε άλλον από την αρχή.

«Εχουμε 40 και χρειαζόμαστε 80»

Οι αποφάσεις που λαμβάνονται πλέον έχουν σαφή επιδίωξη. Αρχίζουν να συζητούν με όλους τους βουλευτές, χωρίς να προκαλούν ετυπώσεις για ενδεχόμενο ρεβανσισμό. Ταυτόχρονα καλούνται όλες οι επιμέρους τάσεις να συντονιστούν και να ταχθούν ανεπιφύλακτα υπέρ του Κ. Σημίτη. Οι «γεννηματικοί» Μ. Παπαϊωάννου, Κ. Γείτονας, Εμμ. Λουκάκης, Κ. Σφυρίου, Α. Παπαδόπουλος, Α. Κανελλόπουλος κ.ά. αρχίζουν συζητήσεις μεταξύ τους για να καθορίσουν την τελική στάση τους. Ορισμένοι ταλαντεύονται και ο Εμμ. Λουκάκης πιέζει: «Όλη η Κρήτη είναι με τον Σημίτη και εμείς ψαχνόμαστε;». Αποφασίζουν να υποστηρίξουν τον Κ. Σημίτη. Πλην του Αθ. Τσουρά και της Ευδοκίας Σερέλη που διαχωρίζουν τη θέση τους.

Αναλόγως διαβουλευόμενοι γύρω από όλα τα στελέχη που συσπειρώνουν κάποιους βουλευτές. Και οι αποφάσεις είναι συχνά α-

προδοκίστες. «Δεν ξαναβγαίνο βουλευτής αν δεν υποστηρίξει τον Σημίτη» λέει στον Κ. Λαλιώτη ο παλιός φίλος του Α. Φούρας, διαπιστώνοντας με μια πραγματικότητα στους κόλπους του ΠαΣοΚ. Καταβάλλονται προσπάθειες να βολιδοσκοπηθεί ο Ευ. Βενιζέλος, τον οποίο οι «εκσυγχρονιστές» προτιμούσαν να έχουν αν όχι μαζί τους πάντως όχι αντίπαλό τους. Βολιδοσκοπήται πάντως ο Γ. Κουβελάκης, ορισμένοι κεντρογενείς αλλά και νεότεροι βουλευτές, όπως είναι οι Β. Τόγιας, Α. Φούρας, Φ. Κατάνημης, που επηρεάζονται από τον Κ. Λαλιώτη, ο οποίος αποφεύγει να μετέχει σε «συμπεριλήψεις». Πολλοί αρχίζουν να αλλάζουν στρατόπεδο. Π.χ., ο Στ. Μπένος και η Ελισάβετ Παπαζώη κάνουν αιρσιδωδίες δηλώσεις υπέρ του Κ. Σημίτη.

Λίγο πριν από τα Χριστούγεννα γίνεται καταμέτρηση δυνάμεων στην ΚΟ και διαπιστώνουν ότι διαθέτουν μόνο 40 βουλευτές. Μερικοί απογοητεύονται:

«Χρειαζόμαστε ένα ρεύμα 80-100 βουλευτών για να είμαστε σίγουροι».

Αρχίζουν να κυκλοφορούν λίστες υποστηρικτών κάθε πιθανού υποψηφίου πρωθυπουργού. Η ομάδα της οδού Ακαδημίας δεν πέφτει στην παγίδα και αντιδρά: «Οχι στις λίστες, μας βλέπουν». Αργότερα ο Κ. Σημίτης θα αρνηθεί και μια πρόταση για συγκέντρωση υπογραφών από βουλευτές για την παραίτηση του Α. Παπανδρέου. Από το Ωνάσιο οι πληροφορίες έχουν την ίδια καταληξη: από ώρα σε ώρα ο Α. Παπανδρέου πεθαίνει. Η Δημήτρα Λιάνη προσπαθεί να μείνει στο παιχνίδι. Ο Α. Κακλαμάνης και ο Κ. Σκανδαλίδης της υποδεικνύουν ότι δεν μπορεί να έχει κανένα ρόλο.

Οι συναντήσεις πληθαίνουν. Μέσα στον Δεκέμβριο όλοι συναντήθηκαν με όλους. Στις 6 Δεκεμβρίου ο Κ. Σημίτης συναντάει με τον Α. Κακλαμάνη. Στις 8 Δεκεμβρίου συνέρχεται μια σύσκεψη των Νομαρχιακών Επιτροπών στο «Κάραβελ» και η απειλή της διάσπασης είναι ορατή. Ο Κ. Σημίτης αποφασίζει να πάρει πρωτοβουλία. «Δεν μπορεί να υπάρχει κενό ενδύνη» δηλώνει, αξιωματικώς, σχεδόν ψυχρά, την άμεση αντικατάσταση του Α. Παπανδρέου.

ΣΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟ:

«Θα κάνω ό,τι μου πει ο Ανδρέας Παπανδρέου»

Ο Κ. Σημίτης πρωθυπουργός